

Л. І. Хмельникова, В. С. Більчук.

РОЛЬ ІНТЕГРАЦІЇ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ

Серед основних причин кризових явищ в екології можна виділити низьку екологічну культуру професійних працівників, в результаті чого випускники не здатні адекватно оцінювати і передбачати наслідки своїх дій в природному середовищі. З цих позицій спрямованість і ефективність екологічної підготовки є одним з головних чинників соціального і економічного прогресу і визначає перспективи розвитку суспільства.

Багато дослідників відзначають [1,с.254-248.2с.127-130], що однією з головних причин погіршення стану природного середовища є взаємовідношення природи і суспільства, що відрізняється великою складністю і суперечливістю. Тому рішення даної проблеми необхідно здійснювати через соціально орієнтовану екологічну освіту, спрямовану на становлення особистості, яка усвідомлює цінність навколишнього середовища і людини як її частини.

Такий підхід до досліджуваної проблеми є досить обґрунтованим, тому що в процесі навчання одночасно відбувається соціалізація особистості, завдяки якій майбутній випускник засвоює певну систему знань, норм і значущих цінностей через призму екологічної культури, що дозволить йому згодом здійснювати професійну діяльність в якості екологічно компетентного члена суспільства .

Аналіз освітньо-професійних програм підготовки фахівців фармацевтичного профілю показав, що екологія, як самостійна дисципліна, в них або відсутня зовсім, або в різних варіантах за обсягом і змістом присутня фрагментарно. Можна сказати, що подібна організація екологічної підготовки як системи формування екологічної компетентності носить не ціннісно - орієнтований, а формальний характер і не може забезпечити формування об'єктивної природничо-наукової картини і усвідомлення студентами - фармацевтами необхідності придбання подібних знань.

Основою професійної діяльності працівників в області фармації є сфера послуг (надання консультативної допомоги населенню у виборі безрецептурних лікарських препаратів, прийом лікарських рослин і ін.) і виробнича (виготовлення лікарських засобів на основі органічних і неорганічних речовин, їх зберігання, транспортування й утилізація) . При порушенні технології виробництва і зберігання лікарських засобів різні речовини можуть чинити негативний вплив не тільки на навколишнє середовище, але і в цілому на здоров'я людини.

У зв'язку з цим майбутньому фармацевту необхідно знати питання екології, охорони природи та безпеки життєдіяльності, особливості будови і розвитку рослинних організмів, особливості поведінки речовин і хімічних сполук, систематику рослин. При цьому сам процес формування екологічної компетентності такого фахівця повинен мати інтегративний характер, бути цілеспрямованим, логічно скоригованим і здійснюватися через взаємодію всіх компонентів навчально-методичної системи.

Під екологічною компетентністю майбутнього фармацевта розуміємо інтегративну кваліфікаційну характеристику фахівця. Екологічна освіта є не вузькою частиною загальної освіти, обмеженою рамками класичної біоекології, а наукою, що інтегрує природничі (в тому числі хімічні), соціально-гуманітарні та спеціальні знання і вміння, що привносять новий сенс і мету в освітній простір сучасного суспільства. При такому підході сформуванню необхідні екологічні знання і вміння в рамках однієї дисципліни стає вельми скрутним. Тому коригуємо традиційну дисциплінарну модель навчання, а саме екологізацію хімічних дисциплін через проникнення екологічної складової в структуру формування загальних і професійних знань, засновану на застосуванні принципів міждисциплінарності при реалізації інтеграційного підходу. Цілеспрямоване використання міжпредметних зв'язків в екологічній підготовці впливає на результативність навчального процесу, професійні знання стають більш узагальненими і комплексними.

З урахуванням специфіки фармацевтичної освіти інтеграцію починаємо з дисциплін хімічного блоку, які об'єднані спільністю матеріальних основ і фундаментальних законів природи. Ці дисципліни вивчаються вже на перших курсах і є базовими для більшості загально професійних і спеціальних дисциплін при підготовці фармацевта.

Формування екологічної компетентності має носити цілеспрямований і поступальний характер, в якому навчання починається з екологізації хімічних дисциплін на різних етапах навчання, де закладаються початкові знання і вміння, і закінчується інтегрованим курсом. При цьому раніше придбані знання систематизуються і співвідносяться з майбутньою професійною діяльністю.

Таким чином, з урахуванням поставлених завдань нами визначено і обґрунтовано комплекс навчально-методичних умов інтеграції хімічних дисциплін і екологічних знань в системі професійної підготовки фармацевта, виявлено особливості побудови екологічної підготовки фахівця в сфері фармації при вивченні хімічних дисциплін і побудови схеми взаємопов'язаних компонентів екологічно компетентної особистості фахівця в сфері фармації

Список використаних джерел

1. Bulakh I., Mrouga M., Voronenko Y. Manifestation of professional competence: is it context-dependent or skill-dependent? / I. Bulakh // AMEE Conf. «Relevance in Medical Education». – Bern (Switzerland), 2003. – С. 381.
2. Ковальчук В.Ю. Педагогічні технології як важливий чинник модернізації педагогічної освіти/В.Ю. Ковальчук//Духовність особистості: методологія, теорія і практика: зб. наукових праць. – 2005. – Вип. 4 (10). – С. 128 – 137.